

Choice Based Credit System Syllabus 2023-24

M.A. II SANSKRIT (NEP-OLD) वाङ्मय-पारङ्गत-संस्कृतम्

SEMESTER III - तृतीय सत्रम्

Indian Sanskrit Philosophy

भारतीय-संस्कृत दर्शनशास्त्रम् MSNS3T01 (B)

प्रथमप्रश्नपत्रम् - भारतीयदर्शन-योगदर्शनम्

पूर्णाङ्काः - १०० लिखितपरीक्षाङ्काः ८०, अन्तर्गतपरीक्षाङ्काः - २०

- महर्षि पतञ्जलिकृत योगदर्शनम्

- * प्रथमः घटकः - समाधिपादः २५ अङ्काः
- * द्वितीयः घटकः - साधनपादः २५ अङ्काः
- * तृतीयः घटकः - विभूतिपादः २५ अङ्काः
- * चतुर्थः घटकः - कैवल्यपादः २५ अङ्काः

- सन्दर्भग्रन्थाः

- १ भारतीय दर्शनसंग्रह - द. वा. जोग, पुणे
- २ सर्वदर्शनसंग्रह - वासुदेवशास्त्री अभ्यंकर, पुणे
- ३ भारतीयदर्शन - वाचस्पती गैरोला, चौखम्बा प्रकाशन, दिल्ली.
- ४ भारतीयदर्शन-आचार्यबलदेव उपाध्याय, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी.
- ६ सर्वदर्शनसंग्रहः - माधवाचार्य, भाण्डारकर प्राच्यविद्या संशोधन मन्दिर, पुणे.
- ७ योग-दर्शनम् - गीताप्रेस गोरखपुर

- गृहकार्यम् / प्रकल्पाः

- प्रश्नपत्रस्वरूपम् - *टिप्पणी* स्वीकृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

प्रतिघटकप्रश्नसंरचना -

- अ) दीर्घप्रश्नयोः एकस्य उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।
 - आ) लघुप्रश्नेषु द्वयोः उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।
- वस्तुनिष्ठप्रश्नाः १६ अङ्काः ।

Choice Based Credit System Syllabus 2023-24

M.A. II SANSKRIT (NEP-OLD) वाङ्मय-पारङ्गत-संस्कृतम्

SEMESTER III - तृतीय सत्रम्

Indian Sanskrit Philosophy

भारतीय-संस्कृत दर्शनशास्त्रम् MSNS3T02 (B)

द्वितीयप्रश्नपत्रम् - भारतीयदर्शन- तत्त्वार्थसूत्रम्

पूर्णाङ्काः - १०० लिखितपरीक्षाङ्काः ८०, अन्तर्गतपरीक्षाङ्काः - २०

- आचार्यः उमास्वामि-विरचित-तत्त्वार्थसूत्रम्
- * प्रथमः घटकः - तत्त्वार्थसूत्रम् अध्यायौ १ एवम् ४ २५ अङ्काः
- * द्वितीयः घटकः - तत्त्वार्थसूत्रम् अध्यायौ ५ एवम् ६ २५ अङ्काः
- * तृतीयः घटकः - तत्त्वार्थसूत्रम् अध्यायौ ७ एवम् ८ २५ अङ्काः
- * चतुर्थः घटकः - तत्त्वार्थसूत्रम् अध्यायौ ९ एवम् १० २५ अङ्काः

■ सन्दर्भग्रन्थाः

- १ भारतीयदर्शन - वाचस्पती गैरोला, चौखम्बा प्रकाशन, दिल्ली.
- २ भारतीयदर्शन-आचार्यबलदेव उपाध्याय, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी.
- ३ सर्वदर्शनसंग्रहः -माधवाचार्य , भाण्डारकर प्राच्यविद्या संशोधन मन्दिर, पुणे.
- ४ तत्त्वार्थसूत्र - सम्पा. पं. कैलाशचन्द्र शास्त्री, जैन विद्यापीठ, सागर (म.प्र.)
- ५ मोक्षशास्त्र अर्थात् तत्त्वार्थसूत्र - सम्पा. पं. परमेश्वरीदास न्यायतिर्थ, मुंबई

■ गृहकार्यम् / प्रकल्पाः

■ प्रश्नपत्रस्वरूपम् - *टिप्पणी* स्वीकृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

प्रतिघटकप्रश्नसंरचना -

- इ) दीर्घप्रश्नयोः एकस्य उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।
- ई) लघुप्रश्नेषु द्वयोः उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।
- वस्तुनिष्ठप्रश्नाः १६ अङ्काः ।

Choice Based Credit System Syllabus 2023-24

M.A. II SANSKRIT (NEP-OLD) वाङ्मय-पारङ्गत-संस्कृतम्

SEMESTER III - तृतीय सत्रम्

Elective Course (MSNS3T03 (A) is Compulsory all Cores)

तृतीयप्रश्नपत्रम् - Elective (A)

पूर्णाङ्काः - १०० लिखितपरीक्षाङ्काः ८०, अन्तर्गतपरीक्षाङ्काः - २०

* प्रथमः घटकः - पाणिनीयशिक्षा परिचयः	२५ अङ्काः
* द्वितीयः घटकः - पाणिनीयशिक्षा श्लोक १-८०	२५ अङ्काः
* तृतीयः घटकः - षोडस संस्कार-परिचयः	२५ अङ्काः
* चतुर्थः घटकः - षोडस संस्काराः १-१६	२५ अङ्काः

■ सन्दर्भग्रन्थाः

१. पाणिनीयशिक्षा – दामोदर महतो, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी
२. पाणिनीयशिक्षा – राकेश शास्त्री, चौखम्बा ओरियन्टलिया, दिल्ली
३. संस्कारविधिः - स्वामी दयानन्द सरस्वती, आर्य साहित्य प्रचार
४. संस्कारप्रकाश – गीताप्रेस गोरखपुर
५. सोलह संस्कार – आचार्य अर्जुन तिवारी

■ गृहकार्यम् / प्रकल्पाः

■ प्रश्नपत्रस्वरूपम् - *टिप्पणी* स्वीकृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

प्रतिघटकप्रश्नसंरचना -

- उ) दीर्घप्रश्नयोः एकस्य उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।
 - ऊ) लघुप्रश्नेषु द्वयोः उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।
- वस्तुनिष्ठप्रश्नाः १६ अङ्काः ।

OR

Choice Based Credit System Syllabus 2023-24

M.A. II SANSKRIT (NEP-OLD) वाङ्मय-पारङ्गत-संस्कृतम्

SEMESTER III - तृतीय सत्रम्

Elective Course (MSNS3T03 (B) is Compulsory all Cores)

तृतीयप्रश्नपत्रम् - Elective (B)

पूर्णाङ्काः - १०० लिखितपरीक्षाङ्काः ८०, अन्तर्गतपरीक्षाङ्काः - २०

* प्रथमः घटकः	वास्तुविद्या (अध्याय – ५३)	२५ अङ्काः
* द्वितीयः घटकः	दगार्गलम् (अध्याय – ५४)	२५ अङ्काः
* तृतीयः घटकः	वृक्षायुर्वेदः (अध्याय – ५५)	२५ अङ्काः
* चतुर्थः घटकः	प्रासादलक्षणम् (अध्याय – ५६)	२५ अङ्काः

■ सन्दर्भग्रन्थाः

१. बृहत्संहिता- वराहमिहिरकृत, कै. जनार्दन हरी आठल्ये, वरदा, सेनापती बापट मार्ग
२. संस्कृतशास्त्रों का इतिहास:-बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा संस्कृत भवन, वाराणसी

■ गृहकार्यम् / प्रकल्पाः

■ प्रश्नपत्रस्वरूपम् - *टिप्पणी* स्वीकृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

प्रतिघटकप्रश्नसंरचना -

क्र) दीर्घप्रश्नयोः एकस्य उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।

लृ) लघुप्रश्नेषु द्वयोः उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।

वस्तुनिष्ठप्रश्नाः १६ अङ्काः ।

Choice Based Credit System Syllabus 2023-24

M.A. II SANSKRIT (NEP-OLD) वाङ्मय-पारङ्गत-संस्कृतम्

SEMESTER III - तृतीय सत्रम्

CORE (MSNS3T04 (A) is Compulsory all Cores)

चतुर्थप्रश्नपत्रम् - CORE (A)

पूर्णाङ्काः - १०० लिखितपरीक्षाङ्काः ८०, अन्तर्गतपरीक्षाङ्काः - २०

* प्रथमः घटकः - अर्थशास्त्रम् (अधिकरण - ३)	२५ अङ्काः
* द्वितीयः घटकः - लिप्याः उद्भव-विकास-प्रकाराः च	२५ अङ्काः
* तृतीयः घटकः - अभिलेखानां स्वरूपं प्रकाराः च	२५ अङ्काः
* चतुर्थः घटकः - मनुस्मृतिः (अध्यायौ १-२)	२५ अङ्काः

■ सन्दर्भग्रन्थाः

१. कौटिलीय अर्थशास्त्रम् - रं.पं.कंगले
२. कौटिल्य-अर्थशास्त्र-वसंत पटवर्धन, मेनका प्रकाशन, सदाशिव पेठ, विजयानगर कॉलनी,
३. कौटिल्य अर्थशास्त्र-र.प.कंगले, महाराष्ट्र राज्य ग्रंथनिर्मिती मंडळ, पुणे.
४. कौटिल्य अर्थशास्त्र-वाचस्पति गेरोला, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
५. पुराभिलेखविद्या - सौ.शोभना लक्ष्मण गोखले, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
६. मनुस्मृति - पं. तुलसिराम स्वासिना, अक्षर स्वामी प्रेस, मेरठ

■ गृहकार्यम् / प्रकल्पाः

- प्रश्नपत्रस्वरूपम् - *टिप्पणी* स्वीकृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

प्रतिघटकप्रश्नसंरचना -

ऐ) दीर्घप्रश्नयोः एकस्य उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।

ऐ) लघुप्रश्नेषु द्वयोः उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।

वस्तुनिष्ठप्रश्नाः १६ अङ्काः ।

OR

Choice Based Credit System Syllabus 2023-24

M.A. II SANSKRIT (NEP-OLD) वाङ्मय-पारङ्गत-संस्कृतम्

SEMESTER III - तृतीय सत्रम्

CORE (MSNS3T04 (B) is Compulsory all Cores)

चतुर्थप्रश्नपत्रम् - CORE (B)

पूर्णाङ्काः - १०० लिखितपरीक्षाङ्काः ८०, अन्तर्गतपरीक्षाङ्काः - २०

- * प्रथमः घटकः - समुद्रगुप्तस्य इलाहाबाद स्तंभलेख २५ अङ्काः
- * द्वितीयः घटकः - यशोधर्मनस्य मंदसौर स्तंभलेखः २५ अङ्काः
- * तृतीयः घटकः - लिप्याः उत्पत्तिः प्रकाराः च २५ अङ्काः
- * चतुर्थः घटकः - अभिलेखानां प्रकाराः २५ अङ्काः

■ सन्दर्भग्रन्थाः

१.पुराभिलेखविद्या –सौ.शोभना लक्ष्मण गोखले,कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे

२.पुरातत्वविद्या-शान्ताराम भालचन्द्र देव, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे

गृहकार्यम् / प्रकल्पाः

■ प्रश्नपत्रस्वरूपम् - *टिप्पणी* स्वीकृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

प्रतिघटकप्रश्नसंरचना -

ए) दीर्घप्रश्नयोः एकस्य उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।

ऐ) लघुप्रश्नेषु द्वयोः उत्तरं लिखत । ०८ अङ्काः ।

वस्तुनिष्ठप्रश्नाः १६ अङ्काः ।